

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 4P/53/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6818201791
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2018:6818201791.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca samosudkyňou JUDr. Miroslavou Kvetkovou v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: R. B., V.. XX.XX.XXXX, Q. B., V.. XX.XX.XXXX, E. B., V.. XX.XX.XXXX, R. B., V.. XX.XX.XXXX D. B. B., V.. XX.XX.XXXX, bytom u rodičov, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, deti matky: S. B., V.. XX.XX.XXXX, P. I., T. XXXX/X a otca: R. B., V.. XX.XX.XXXX, P. I., T. XXXX/X o uloženie výchovných opatrení takto

rozhodol:

- I. Súd zrušuje výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletého R. B., V.. XX.XX.XXXX.
- II. Súd maloleté deti Q. B., V.. XX.XX.XXXX, B. B., V.. XX.XX.XXXX, R. B., V.. XX.XX.XXXX D. E. B., V.. XX.XX.XXXX dočasne odníma z osobnej starostlivosti rodičov a maloletým deťom na r i a d' u j e na dobu 6 mesiacov, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku, pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky, a to v Detskom domove Hriňová, Krivec 171.
- III. Súd ukladá otcovi detí R. B., V.. XX.XX.XXXX povinnosť podrobiť sa protialkoholickému liečeniu.
- IV. Súd zhodnotí účinnosť výchovných opatrení pred uplynutím 9 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.
- V. Otec maloletých detí R. B., V.. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý platiť na maloleté deti Q. B.Š., V.. XX.XX.XXXX, B. B., V.. XX.XX.XXXX, R. B., V.. XX.XX.XXXX D. E. B., V.. XX.XX.XXXX, na každé z maloletých detí, výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, v období pobytu detí v reedukačnom centre, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca, vopred na účet Detského domova Hriňová, Krivec 171.
- VI. Matka maloletých detí S. B.N., V.. XX.XX.XXXX je p o v i n n á platiť na maloleté deti Q. B., V.. XX.XX.XXXX, B. B., V.. XX.XX.XXXX, R. B., V.. XX.XX.XXXX D. E. B., V.. XX.XX.XXXX, na každé z maloletých detí, výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, v období pobytu detí v reedukačnom centre, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca, vopred na účet Detského domova Hriňová, Krivec 171.

o d ō v o d n e n i e :

1. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 10.09.2018 bolo začaté konanie vo veci starostlivosti o maloleté deti vzhľadom na potrebu vyhodnotenia skôr uložených výchovných opatrení. Rodičia detí sa k veci písomne nevyjadrili.
2. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov detí, maloletých detí a kolízneho opatrovníka, prečítaním listinných dôkazov - lustrácií rodičov detí v Sociálnej poisťovni, správy kolízneho opatrovníka

zo dňa 29.10.2018, správ Špeciálnej základnej školy Revúca zo dňa 04.10.2018 a 10.12.2018, správ Základnej školy Hviezdoslavova Revúca zo dňa 03.10.2018, 04.10.2018, 17.10.2018, 24.10.2018, 25.10.2018, 10.12.2018, 11.12.2018 a 12.12.2018, správy MUDr. R. T. zo dňa 13.12.2018, trestného rozkazu Okresného súdu Revúca č. k. 2T/120/2018-120 zo dňa 13.07.2018, oboznámením sa s celým obsahom spisu, ako aj obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 8P/7/2018. Vykonanie iných dôkazov nebolo do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania navrhnuté. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

3. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 8P/24/2013-42 zo dňa 15.07.2013 boli uložené výchovné opatrenia - rodičom detí bolo uložené napomenutie a nad výchovou maloletej Q. a R., ako aj ich brata R., nar. XX.XX.XXXX bol určený dohľad.

Výchovné opatrenia boli uložené z dôvodu, že maloleté deti si opakovane neplnili povinnú školskú dochádzku a rodičia nezabezpečením pravidelnej dochádzky detí do školy ohrozovali a narúšali riadnu výchovu detí. Deti boli v registri Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca od roku 2011 pre záškoláctvo. Počas tohto obdobia boli v rodine vykonávané opakované šetrenia a pohovory s rodičmi, čo ale nevedlo k náprave. Rodičia boli v tom čase trikrát odsúdení za prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže pre záškoláctvo detí. V tom čase boli nezamestnaní a príjmom rodiny bola dávka v hmotnej núdzi a rodičovský príspevok.

Maloletá Q. mala v školskom roku 2011/2012 vymeškaných 435 vyučovacích hodín, z toho 284 neospravedlnených. Maloletý R. mal v školskom roku 2011/2012 vymeškaných 492 vyučovacích hodín, z toho 265 neospravedlnených. Maloletý R. mal v školskom roku 2011/2012 vymeškaných 895 vyučovacích hodín, z toho 871 neospravedlnených. Rodičia tvrdili, že deti nechcú chodiť do školy, lebo sa boja, lebo ich učitelia urážajú.

4. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 8P/40/2015-21 zo dňa 17.07.2015 bol dohľad nad výchovou maloletého R. zrušený, nakoľko ukončil povinnú školskú dochádzku a nedopúšťal sa protispoločenského konania.

5. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 4P/1/2016-51 zo dňa 13.05.2016 boli uložené ďalšie výchovné opatrenia - dohľad nad výchovou maloletej Q. bol ponechaný a maloletý R. bol na dobu 6 mesiacov odňatý zo starostlivosti rodičov a bol mu nariadený pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky. Zároveň maloletej Q. a jej matke bola uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu v rámci výchovného skupinového programu organizovaného Detským kočovným divadlom Drak. V tom čase bol otec detí vo výkone trestu odňatia slobody.

Výchovné opatrenia boli uložené z dôvodu, že maloletý R. nechodil do školy takmer vôbec a bol stíhaný za prečin krádeže, matka nedokázala zabezpečiť, aby si maloletý plnil povinnú školskú dochádzku a nedopúšťal sa protispoločenského konania. Uložený dohľad neplnil svoj účel. U maloletej Q. sa počet neospravedlnených hodín znížil, ale mala stále veľký počet neospravedlnených vyučovacích hodín. K zníženiu počtu neospravedlnených vymeškaných hodín došlo však až v priebehu súdneho konania.

Maloletá Q. mala v školskom roku 2015/2016 (do vydania rozsudku) vymeškaných 386 vyučovacích hodín, z toho 201 neospravedlnených. Maloletý R. mal v školskom roku 2015/2016 (do vydania rozsudku) vymeškaných 452 vyučovacích hodín, z toho 282 neospravedlnených. Podľa správ školy maloletá Q. vynechávala zo zdravotných dôvodov a pre nechuť chodiť do školy. V období, keď bola chorá, nedodržiavala liečebný režim, bola vídaná v meste. Problémy s hygienou u maloletej neboli. Maloletý R. chodil za školu, matka sa v škole vyjadрила, že jeho výchovu nezvláda, že ju neposlúcha. Matka pri absencii oboch detí viackrát uviedla, že si nemali čo obuť.

Na pojednávaniach súd zistil, že Q. sa dopustila priestupku krádeže. Deti nechodili do školy i z dôvodov ako že si nemali čo obuť, že maloletá Q. nemala hygienické potreby (vločky) alebo ju bolela hlava. Stávalo sa, že matka s deťmi nešla k lekárovi, aj keď boli choré. Matka napriek pretrvávajúcim problémom maloletého R. zo zubami nezabezpečila jeho ošetrovanie u zubára. Ani za spolupráce sociálnych pracovníkov mesta sa nepodarilo dochádzku maloletého R. zlepšiť, do školy odmietal ísť a tiež k zubárovi (okrem preventívnej prehliadky). V tom čase boli rodičia nezamestnaní a príjmom rodiny bola dávka v hmotnej núdzi a rodičovský príspevok.

6. Uznesením Okresného súdu Revúca č. k. 8P/7/2018-71 zo dňa 03.04.2018 boli uložené výchovné opatrenia - dohľad nad výchovou maloletej Q. a maloletého R. bol ponechaný a zároveň bol určený dohľad nad výchovou ďalších maloletých detí - B., R., a E.. Rodičom bola uložená povinnosť spolupracovať s Referátom poradensko-psychologických služieb Úradu práce Revúca a otcovi detí

povinnosť podrobiť sa protialkoholickému liečeniu. Výchovné opatrenia boli uložené z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky deťmi, z dôvodu protispoločenskej činnosti maloletého R., ako aj z dôvodu zistených nedostatkov v starostlivosti o maloleté deti.

Súd mal za preukázané, že R. bol odsúdený za trestný čin krádeže, za ktorý bol stíhaný už v priebehu predchádzajúceho súdneho konania. Od posledného rozhodnutia súdu sa dopustil štyroch priestupkov na úseku BaPCP, okrem iného jazda na bicykli pod vplyvom alkoholu. Otec detí bol rozsudkom Okresného súdu Revúca odsúdený za prečin krádeže. Z výpovedí účastníkov konania bolo zistené, že otec detí vo zvýšenej miere požíva alkoholické nápoje.

Maloletý R. v školskom roku 2016/2017 ukončil povinnú školskú dochádzku, v štúdiu nepokračoval. Maloletá Q. mala v školskom roku 2017/2018 (do vydania uznesenia) vymeškaných 244 vyučovacích hodín, z toho 112 neospravedlnených, podľa správy školy nechodila do školy pre zdravotné problémy, nechut' chodiť do školy, často trpí bolesťami zubov a teplotami. Problémy s hygienou u maloletej neboli. Problémy s dochádzkou sa už začali vyskytovať i u ďalších detí, u maloletej B. bolo v januári 22 neospravedlnených hodín, vo februári 40, v marci do veľkonočných prázdnin 39, u maloletej R. v januári 79, vo februári 65, v marci do veľkonočných prázdnin 74, u maloletej E. v januári 95, vo februári 97, v marci do veľkonočných prázdnin 82. Zo správy školy vyplývalo, že deti chodili do školy zanedbané a špinavé.

Na pojednávaniach bolo ďalej zistené, že maloleté deti boli počas sociálnych zisťovaní v rodine zanedbané, špinavé, vyskytli sa u nich vši. Deti nemali dostatočne zabezpečené hygienické potreby, deťom chýbala riadna zimná obuv. Zo strany mesta, terénnych pracovníkov, úradu práce aj zo strany školy boli rodine dané prípravky, aby sa deti zbavili vši, napriek tomu tento problém od januára do marca pretrvával v rodine. Rodičia na pojednávaní uvádzali, že nie je pravda, že deti chodia špinavé, otec detí popieral, že pije, dá si len výnimočne. Matka uviedla, že deti nestíha odšívaviť, nakoľko chodí do práce (matka nebola zamestnaná, odpracovávala si hodiny, aby dostali dávku v hmotnej núdzi). Maloletá mala problémy so zubami, matka s ňou nešla k zubárovi s odôvodnením, že sa maloletá bojí.

V tom čase boli rodičia nezamestnaní a príjmom rodiny bola dávka v hmotnej núdzi a prídavky na deti.

7. V rámci vyhodnocovania účinnosti výchovných opatrení boli vyžiadané správy od kolízneho opatrovníka a zo škôl, z ktorých bolo zistené, že maloletý R. sa od decembra 2017 nedopustil žiadneho protispoločenského konania. V školskom roku 2017/2018 maloletá Q. vymeškala 527 vyučovacích hodín, z čoho bolo 279 neospravedlnených, maloletá E. vymeškala 632 vyučovacích hodín, z čoho bolo 342 neospravedlnených, maloletá R. vymeškala 502 vyučovacích hodín, z čoho bolo 357 neospravedlnených a maloletá B. vymeškala 311 vyučovacích hodín, z čoho bolo 95 neospravedlnených. Matka s malolekým R. stále neabsolvovala vyšetrenie u pedopsychiatričky. Rodičia sa od poskytnutia predošlej správy zo dňa 29.03.2018 nedostavili ani na jeden z dohodnutých termínov stretnutí, s referátom poradensko-psychologických služieb nespolupracujú.

8. Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 29.10.2018 sa R. od decembra 2017 nedopustil žiadneho protispoločenského konania. Podľa správ škôl je dochádzka maloletej Q. v školskom roku 2018/2019 nepravidelná, často vymeškávala zo zdravotných dôvodov a pre nechut' chodiť do školy. Absencie nevie často vysvetliť. Rodičia so školami dostatočne nespolupracujú. Ak je maloletá R. neprítomná v škole, rodičia chorobu dcéry nikdy neohlásia. Žiačka zostane doma aj mesiac, donesie ospravedlnenie od lekára len na týždeň. Keď príde maloletá do školy, nemá pomôcky. V rodine je slabá hygiena, špinavé ruky, nechty, špinavé a deravé oblečenie. Maloletá B. do školy ešte nenastúpila, pretože bola chorá, mala kožné problémy (svrab). Matka sa nezaujíma o domácu prípravu, napriek tomu, že maloletá B. má ťažké sluchové postihnutie a nesúhlasila, aby maloletá navštevovala internátnu školu pre sluchovo postihnutých žiakov v Lučenci na základe špeciálno-pedagogického vyšetrenia. V rodine sú vykonávané sociálne zisťovania a opatrenia, rodičia boli upozorňovaní na zlepšenie dochádzky detí a hygieny.

9. Podľa správ škôl maloletá Q. je žiačkou 9. ročníka Špeciálnej základnej školy v Revúcej. Na konci ôsmeho ročníka bol jej prospech klasifikovaný najčastejšie ako výborný a chválibušný, v dvoch predmetoch ako dobrý. Jej správanie bolo klasifikované ako neuspokojivé z dôvodu neospravedlnených hodín. Dochádzka na vyučovanie v tomto školskom roku je opäť nepravidelná. Q. často vymeškávala zo zdravotných dôvodov a pre nechut' chodiť do školy. Svoje absencie často nevie vysvetliť alebo povie, že musela ostať doma, lebo mame nebolo dobre. Q. je tichej, nekonfliktnéj povahy, k autoritám je vždy slušná, do školy chodí vždy čisto a veľmi pekne oblečená. Dbá o svoj zovňajšok a hygienu. Matka bola v škole 14.09.2018, aby doniesla ospravedlnenku. Vysvetlila, že Q. má kožné problémy, ktoré riešia u lekárky. Dňa 26.09.2018 volala triedna učiteľka s jej ošetrojúcou lekárkou, ktorá povedala, že Q. nie je

vypísaná a sťažovala sa na arogantné správanie žiačky. Maloletá Q. mala v školskom roku 2018/2019 (do vydania rozsudku) vymeškaných 551 vyučovacích hodín, z toho 246 neospravedlnených.

Maloletá E. je žiačkou piateho ročníka ZŠ Hviezdoslavova Revúca. E. v 4. ročníku dosiahla uspokojivé vzdelávacie výsledky takmer zo všetkých predmetov. Žiačka naďalej dosahuje veľmi slabé až nedostatočné vzdelávacie výsledky. Nemá záujem o učenie, nemá motiváciu z rodinného prostredia. V kolektíve je akceptovaná, k učiteľom sa správa slušne. Z hľadiska správania nie je problémová žiačka. Problémom je jej slabá dochádzka do školy a aj z nej prameniace nedostatočné vyučovacie výsledky. Žiačka chodí slušne oblečená. Matka bola prítomná na rodičovskom združení dňa 27.09.2018. Žiačka v septembri 2018 vymeškala 55 ospravedlnených a 0 neospravedlnených hodín, v októbri 2018 53 ospravedlnených a 0 neospravedlnených hodín, v novembri 2018 32 ospravedlnených a 12 neospravedlnených hodín a v decembri 31 zatiaľ neospravedlnených hodín.

Maloletá R. je žiačkou 3. ročníka ZŠ Hviezdoslavova Revúca. V mesiacoch september až november vymeškala maloletá 213 hodín, z toho 57 neospravedlnených. Rodičia boli upozornení dohovorom triedneho učiteľa. Matka sľúbila, že bude maloletú posielat' do školy, no od 30.11.2018 nebola zase v škole a rodičia neoznámili dôvod jej neprítomnosti. Ak je žiačka neprítomná, rodičia chorobu dcéry nikdy neohlásia a neprídu sa informovať, na čom má žiačka doma pracovať. Žiačka ostane doma aj mesiac, i keď ospravedlenie od lekára má len na týždeň. Keď maloletá príde do školy, nevie čo sa učí, neovláda učivo. Knihy, ktoré dostala, zničila. Dosahuje nedostatočné výsledky zo všetkých predmetov, musela robiť opravné skúšky. V novembri bol riešený jej priestupok voči školskému poriadku, keď mala slovne a fyzicky napadnúť inú žiačku. Spolupráca rodičov so školou nie je žiadna. Maloletá, keď príde do školy, nemá pomôcky, tie síce dostáva, ale keď dostane nejaký zošit domov, na druhý deň ho už nemá. V rodine je slabá hygiena (špinavé ruky, nechty, oblečenie, hygiena hlavy). Na telesnú výchovu nenosí úbor. V škole nemá zaplatené obedy, nestravuje sa tam. Žiačka v septembri 2018 vymeškala 39 ospravedlnených a 30 neospravedlnených hodín, v októbri 2018 4 ospravedlnené a 52 neospravedlnených hodín, v novembri 2018 18 ospravedlnených a 0 neospravedlnených hodín a v decembri 35 zatiaľ neospravedlnených hodín.

Maloletá B. do školy v školskom roku 2018/2019 nenastúpila, bola väčšinou chorá a mala kožné problémy (svrab). Matka nesúhlasila, aby maloletá navštevovala internátnu školu pre sluchovo postihnutých žiakov v Lučenci. Žiačka v septembri 2018 vymeškala 88 ospravedlnených a 0 neospravedlnených hodín, v októbri 2018 63 ospravedlnených a 20 neospravedlnených hodín, v novembri 2018 63 ospravedlnených a 0 neospravedlnených hodín a v decembri 31 ospravedlnených hodín.

10. Podľa správy MUDr. R. T. bola matka detí s maloletou B. v ambulancii za obdobie od septembra do decembra viackrát, matka nerešpektuje liečebné odporúčania, z finančných dôvodov nevyberie lieky z lekárne. Deti sú počas liečby von, nerešpektujú liečebný režim. Na odborné vyšetrenie k očnej lekárke matka opakovane odmietla ísť a to z finančných dôvodov a z dôvodu, že dieťa nechce nosiť okuliare. V rodine je nedostatočná zanedbaná hygiena, deti chodia špinavé. Matka bola upozorňovaná, aby chodila do ambulancie doobeda s deťmi a nie popoludní sama.

11. Rodičia detí sú nezamestnaní, príjmom rodiny je len dávka v hmotnej núdzi a prídavky na deti. Trestným rozkazom Okresného súdu Revúca č. k. 2T/120/2018-120 zo dňa 13.07.2018 boli rodičia detí odsúdení za prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky deťmi.

12. Kolízny opatrovník detí na pojednávaní uviedol, že z ich strany, ako aj zo strany sociálnych terénnych pracovníkov mesta sú každý týždeň robené šetrenia v rodine. Správanie detí je dobré, problém je s dochádzkou. Rodičov i deti upozorňujú na plnenie školskej dochádzky a sú neustále v kontakte aj so školou. Matka detí neoznámia škole, keď deti neprídu do školy. Deti často ostávajú doma bezdôvodne. Dni, kedy nebola maloletá B. v škole z dôvodu potreby vykonania vyšetrenia, boli zo strany školy ospravedlnené. Neospravedlnené hodiny B. sú za obdobie, kedy už bola správa z vyšetrenia. Matka odmietla dať maloletú na špeciálnu školu. V rodine sa vyskytol svrab. Už pri prepuknutí choroby upozorňovali matku, aby s deťmi išla k doktorke, tá ale išla k doktorke až po 10 dňoch, kedy už choroba vrcholila a svrab mali už všetky deti. Všetky inštitúcie sa snažia pomáhať rodine, ale rodičia majú nedostatočný záujem na riešení problémov. Otec uviedol, že požíva alkohol v menšej miere, v čase posledného sociálneho zisťovania nebol pod vplyvom alkoholu. Sociálni pracovníci ich upozornili, že v rodine sa vyskytli šváby. Navrhujú uloženie výchovného opatrenia pobytového charakteru na 6 mesiacov.

13. Okresný prokurátor na pojednávaní uviedol, že sa javí, že dohľad nie je postačujúci, zo strany rodičov nedošlo k žiadnej zmene, ktorá by zlepšila dochádzku detí. Rodičia boli opätovne stíhaní kvôli dochádzke detí a boli odsúdení.

14. Matka detí na pojednávaní uviedla, že bola odniesť do školy ospravedlnenky, takže deti by nemali mať neospravedlnené hodiny. Do školy nechodia, len keď sú choré. R. dohovárala, aby chodila do školy. Pokiaľ ide o Q., tá nechodí do školy, len keď je chorá. V prípade B. jej bolo povedané, že maloletá nemá chodiť do školy, kým sa neukončí jej psychologické vyšetrenie v Lučenci. Maloletú do špeciálnej školy odmietla dať, lebo maloletá by to nezvládla, plakala by. E. nebola v škole z dôvodu, že si nemala čo obuť. Potom si požičala od kamarátky topánky, ktoré má aj dnes na sebe, aby mohla prísť. Keď kúpi deťom topánky, hneď ich majú roztrhané. S deťmi nešla k doktorke kvôli kožnému ochoreniu, lebo mala doma mastičky, ktorými deti doma liečila. Pokiaľ ide o šváby, uvádza, že tie sú v celom činžiaku, nielen u nich.

15. Otec detí na pojednávaní uviedol, že on deťom dohovárал, aj chodil s nimi do školy. Kedy bol deti odprevadiť, uviesť nevedel. Nie je pravda, že deti chodia špinavé. Deti sa kúpu každý druhý deň a matka im veci pravidelne perie. Protialkoholické liečbe sa nepodrobuje, nemal kedy, lebo mu zomrela mama. Bol za všeobecným lekárom, ktorý mu vystavil odporúčenie na psychiatrické vyšetrenie, ktorého sa ešte nezúčastnil, lebo doktor nepracoval.

16. Bol vykonaný výsluch maloletých detí. Maloletý R. uviedol, že už sa protispoločenského konania nedopúšťa. Maloleté deti uviedli, že nechodia do školy, keď sú choré. E. uviedla, že ona nebola v škole, keď si nemala čo obuť. Teraz má požičané topánky od kamarátky. Vedia, že keď nebudú chodiť riadne do školy, môžu byť na nejaký čas umiestnené mimo rodiny. Maloleté deti sľúbili zlepšenie dochádzky.

17. Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení (ďalej len zákon o rodine) súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa, správa majetku maloletého dieťaťa.

18. Podľa § 37 zákona o rodine nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovú a inak závislých.

Na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku

3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť

a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom,

b) inú povinnosť.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2. Ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2. Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

19. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že rodičia maloletých detí napriek uloženým výchovným opatreniam dlhodobo zanedbávajú starostlivosť o maloleté deti. Problémy v rodine sú riešené už dlhú dobu, maloletá Q. a jej starší súrodenci boli vedení v registri Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca už od roku 2011. Za tieto roky bolo v rodine vykonávaných množstvo sociálnych zisťovaní, rodičia boli opakovane upozorňovaní na zlepšenie starostlivosti o maloleté deti, aby sa deti nedopúšťali protispoločenského konania a aby si riadne plnili povinnú školskú dochádzku. Bola im daná možnosť a neskôr i povinnosť podrobiť sa poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb, čo nevyužili. S rodinou pracovali a pomoc poskytovali tak Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, ako aj terénni pracovníci Mesta Revúca.

U starších detí sa vyskytovala protispoločenská činnosť, v súčasnosti ale neboli zistené problémy so správaním detí. Možno ale konštatovať, že minimálne od roku 2013 sa nepretržite vyskytuje množstvo neospravedlnených hodín u maloletej Q. a postupne sa so zvyšovaním veku detí začal objavovať tento problém i u ďalších maloletých detí. Za obdobie viacerých rokov sa dá konštatovať, že deti týchto rodičov chodia do školy len výnimočne, keď sú v škole, v dôsledku absencií nevedia, čo sa učí a dosahujú slabé výsledky. To, že rodičia nedokážu zabezpečiť dochádzku detí do školy, je dôsledkom toho, že výchova detí je zo strany rodičov nedostatočná. Rodičia boli za svoje konanie i trestne stíhaní. Deti nechodia dlhodobo do školy, majú množstvo neospravedlnených hodín, teda nechodia do školy aj vtedy, keď sú zdravé. Popieranie tejto skutočnosti rodičmi a deťmi sa javí ako účelové. Ak by to tak nebolo, mali by deti vystavené od ošetrojúcej lekárky ospravedlnenky. Za obdobie od posledného rozhodnutia súdu (aj tiež aj predtým) mali deti stovky neospravedlnených vyučovacích hodín. Bolo tiež zistené, že matka chodí po ospravedlnenky k lekárke bez detí a žiada o ich vystavenie aj v prípadoch, keď deti nie sú choré.

Za dlhé obdobie niekoľkých rokov napriek krokom kolízneho opatrovníka i mesta a napriek súdom uloženým výchovným opatreniam rodičia neurobili žiadne opatrenia, ktoré by viedli k riešeniu problémov, naopak, situácia v rodine sa dokonca zhoršuje. Bolo preukázané zo strany otca detí zvýšené požívanie alkoholu, pričom napriek súdom uloženej povinnosti otec detí niekoľko mesiacov neurobil žiaden krok k absolvovaniu protialkoholického liečby, až na poslednom pojednávaní (t.j. po cca 8 mesiacoch) doložil súdu doklad, že v tejto súvislosti navštívil zatiaľ len všeobecného lekára.

Rodičia výchovu detí nezvládajú, deti rodičov nerešpektujú, keď im rodičia uložia, aby išli do školy alebo na vyšetrenie k lekárovi, neposlúchnu. Rodičia v minulosti nezabezpečili odborné vyšetrenia detí, napríklad napriek bolestiam detí neboli deti vyšetrené u zubára a to len z dôvodu, že sa deti boja, resp. nechcú ísť. Ani v tomto smere sa po uložení predchádzajúcich výchovných opatrení súdom nič nezmenilo, nič nenasvedčuje tomu, že by rodičia boli schopní donútiť deti k tomu, čo sami nechcú, prípadne čoho sa boja. Výchova rodičov teda zásadne zlyháva.

V minulosti rodičia neboli niekoľko týždňov schopní odstrániť deťom vši, i keď dostali na to potrebné prostriedky. Dôvod uvádzaný matkou, že nemala čas, lebo chodí do roboty, nemožno považovať za postačujúci, predovšetkým za situácie, keď nie je zamestnaná, odrába si len niekoľko hodín na splnenie podmienok nároku na dávku v hmotnej núdzi. Od posledného rozhodnutia súdu sa v rodine vyskytovali opätovne problémy s hygienou, ktoré rodičia nedokážu postačujúcim spôsobom riešiť. Zo

strany kolízneho opatrovníka i škôl je avizované, že niektoré deti chodia špinavé, vyskytol sa u detí svrab. Problémy s týmto kožným ochorením boli matkou (napriek upozorneniu kolízneho opatrovníka) riešené, až keď sa ochorenie rozvinulo.

Súdu je zrejmé, že mnohé problémy v rodine súvisia s ťažkou finančnou situáciou rodičov (niekedy deti nejdú do školy, lebo nemajú obuv, keď sú choré, nemajú lieky, lebo rodina na to nemá peniaze), to ale nie je dôvodom, aby sa naďalej tolerovali nedostatky vo výchove detí a v starostlivosti o deti, keď počas dlhšej doby nariadeného dohľadu a rôznych opatrení nedošlo ani k čiastočnému zlepšeniu situácie, práve naopak, situácia sa zhoršuje. Rodičia sú povinní zabezpečovať deťom všetky potreby a poskytovať im adekvátnu starostlivosť a ak toho nie sú schopní, deti musia byť umiestnené mimo rodiny.

20. Súd má za to, že za týchto podmienok možno konštatovať, že dohľad nad výchovou maloletých detí neplní svoj účel a je nutné uloženie ďalších a to prísnejších výchovných opatrení, nariadenie dočasného pobytu detí v zariadení za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí, pričom ak sa situácia v rodine a prístup rodičov nezmení, bude nutné výchovné opatrenie pobytového charakteru i opakovať, prípade môže nastať situácia potreby nariadenia ústavnej starostlivosti.

21. Vzhľadom na uvedené súd v súlade s § 37 ods. 3 písm. b) zákona o rodine uložil maloletej Kataríne, Daniele, Michaele a Tereze výchovné opatrenie - dočasne deti odňal z osobnej starostlivosti rodičov a nariadil im na dobu 6 mesiacov pobyt v Detskom domove Hriňová.

22. Podľa § 62 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

23. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Keďže boli maloleté deti odňaté z osobnej starostlivosti rodičov a bol im nariadený pobyt v zariadení, súd analogicky podľa § 81 zákona o rodine a v súlade s § 62 a 75 zákona o rodine upravoval vyživovaciu povinnosť rodičov k maloletým deťom. Výživné bolo určené v minimálnej zákonnej výške, t. j. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, nakoľko rodičia detí majú minimálny príjem (len dávku v hmotnej núdzi a prídavky na deti) a v ich schopnostiach a možnostiach nie je platenie výživného vo vyššej výške. Výživné sú rodičia povinní platiť počas celého trvania umiestnenia detí v detskom domove a to vopred a na účet detského domova, v ktorom sú deti umiestnené.

25. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal oboch rodičov maloletých detí na platenie výživného na každé z maloletých detí v minimálnej zákonnej výške vopred na účet detského domova.

26. Keďže maloletý R. ukončil povinnú školskú dochádzku a dlhšiu dobu sa u neho nezistila protispoločenská činnosť, je daný dôvod na zrušenie dohľadu nad jeho výchovou. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v súčasnosti nie je potreba pretrvávania tohto uloženého výchovného opatrenia, potreba dohľadania nad jeho výchovou.

27. Vzhľadom na uvedené súd podľa § 37 ods. 8 zákona o rodine zrušil výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletého R..

28. Keďže otec detí požíva alkoholické nápoje vo zvýšenej miere a napriek súdom ustanovenej povinnosti sa zatiaľ nepodrobil protialkoholickému liečeniu, súd má za to, že potreba tejto liečby u neho pretrváva. Ak by otec detí nepožíval alkoholické nápoje, situácia v rodine by sa určite zlepšila a to po sociálnej i po finančnej stránke a prispelo by to k úprave rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí.

29. Vzhľadom na uvedené súd v súlade s § 37 ods. 4 zákona o rodine uložil otcovi detí povinnosť podrobiť sa protialkoholickému liečeniu.

30. Účinnosť výchovných opatrení súd zhodnotí pred uplynutím 9 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku, kedy by malo byť zrejmé, či sa situácia v rodine po návrate detí domov zo zariadenia zlepšila.

Poučenie:

Účastníci konania, ktorí sa po vyhlásení rozsudku výslovne vzdali práva na odvolanie, nemajú právo podať proti tomuto rozsudku odvolanie.

Účastníci konania, ktorí sa práva na odvolanie proti rozsudku nevzdali, môžu proti tomuto rozsudku podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, predajom

hnuteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.